

rme@nve.no

caa@nve.no

Deres ref. Camilla Aabakken

Dato 10.11.2021

Innspill til endringer i KILE-ordningen - force majeure og optimal driftskoordinering.

Vi viser til Energi Norge og Distriktsenergis brev til saken den 23. november 2020 samt vårt oppfølgingsbrev den 19.mai 2021 og til sist deres mail med spørsmål til dette den 21. oktober 2021.

Det var særlig fire områder vi ba myndighetene ta opp til vurdering:

1. De tilfeller hvor det foreligger force majeure.
2. Der hvor tredjepart er ansvarlig for skaden og det ikke er påregnelig at nettselskapet har kunnet forhindre dette.
3. Der hvor et eventuelt KILE- ansvar ikke trekker i samme retning som optimal systemdrift.
4. Statnett som systemansvarlig og KILE- ansvaret

Det bør være slik at der hvor det pålegges et KILE-ansvar må det kunne legges til grunn at det enten hadde vært mulig å investere seg bort fra strømutfallet basert på samfunnsøkonomiske kriterier, eller mulig å hindre eller begrense utfallet gjennom drift av nettet. I motsatt fall kan ikke selskapene pålegges noe KILE-ansvar i disse konkrete situasjonene dersom man ser til formålet med KILE-ordningen om å gi nettselskapene insentiv til å bygge og drive nettet med en samfunnsøkonomisk optimal leveringspålitelighet.

Driftskoordinering

NVE/RME viser i mail av 21. oktober til at bransjen har løftet frem problemstillingen som oppstår når KILE-risikoen endres på grunn av endring i koblingsbilder. Dette kan f.eks. være hvis driftsstans (planlagt revisjon) hos et nettselskap medfører høyere KILE hos et naboselskap dersom det oppstår en feil hos dem. Et eksempel er hvis selskap A har en linje

ute for revisjon og det medfører at naboselskapet, selskap B, forsyner flere sluttbrukere enn det gjør ved normalt koblingsbilde.

Hvis det da skjer en feil hos selskap B vil de få høyere avbrutt effekt, ikke levert energi og KILE enn de vanligvis ville fått. Det er et ønske fra bransjen at RME skal se på om KILE i slike tilfeller kan deles mellom selskap A som hadde en planlagt driftsstans og selskap B som fikk høyere KILE enn normalt.

RME opplyser at en kjenner godt til problemstillingene, så i denne omgang er konkrete forslag til hvordan en annen fordeling av KILE kan håndteres i praksis som er av interesse.

Det bes om innspill på følgende spørsmål:

1. Hvor ofte oppstår det tilfeller der det hadde vært aktuelt å føre noe av KILE-beløpet på en annen konsesjonær som har driftsstans/komponenter ute for revisjon?

Innspill: Tilbakemeldingene fra en del nettselskaper vi har spurt er at dette varierer fra år til år. Noen mente det var i området en til to ganger i året, mens andre beskrev det som jevnlig.

2. Hvordan kan man påvise at kraftflyten i tilgrensende nett øker på grunn av den konkrete driftsstansen? Gjør nettselskapene slike beregninger i dag? Har de nok tilgjengelig informasjon om nabolnett til å gjøre slike beregninger?'

Innspill: Alle nettselskapene vi spurte, mente dette ikke burde være vanskelig å registrere. Slike beregninger må gjøres i etterkant ifb. FASIT-rapportering. KILE for en konkret feil med unormalt koblingsbilde kan da sammenlignes med KILE ved normalt koblingsbilde. Her kan også referansegruppen for feil og avbrudd konsulteres, de har mye kompetanse på området.

3. Hvordan kan man avgrense hvilke tilfeller man kan påberope seg økt KILE på grunn av en driftsstans eller endring i koblingsbilde? Kan for eksempel linjer/transformatorer med økt kraftflyt identifiseres i driftsstansplanleggingen og meldes inn til systemansvarlig, slik at fordeling av KILE gjøres dersom det skjer feil på de identifiserte anleggsdelene?

Innspill: Nettselskapene bør alltid ha varslingsplikt ved endringer i koblingsbildet. Det kan nok være vanskelig å finne en generell regel. Kriterier for hvem som er den ansvarlige konsesjonær bør vurderes å utarbeides. NVE/RME bør bruke gjeldene regelverk slik som unntaksregelen i langt flere tilfeller enn i dag. Det bør bli vanskeligere for Statnett å slippe unna KILE ansvar ved å dekke seg bak at de er

systemansvarlig. Dette gjelder da saker der Statnett er skyld i utfallet. Man kan benytte de samme prinsippene på alle nettnivåer

4. Ref. spørsmål 3: Er det behov for en tilsvarende løsning i lokalt distribusjonsnett (1-22 kV)? Hvordan kan man i så fall lage en tilsvarende løsning for driftsstanser i 1-22 kV-nettet som ikke må meldes inn til systemansvarlig? Hva som er rimelig fordeling kan diskuteres, men 50/50 kan kanskje være rimelig når årsaken er planlagt vedlikehold. Dersom koplingsbildet endres kun for å redusere KILE-risiko i eget nett bør den samme netteieren dekke den KILE som evt. oppstår hos andre netteiere.

Innspill: Mye av de samme prinsippene som er nevnt over bør kunne gjelde her.

5. Hvordan bør KILE i slike situasjoner fordeles mellom nettselskapene? En viktig forutsetning er at eier av anleggsdel med feil fortsatt må se KILE og dermed ha incentiv til å vedlikeholde og utvikle nettet sitt.

Innspill: Det kan nok være krevende å finne en generell regel for dette, men å se på forholdet mellom berørt og ansvarlig konsesjonær kan vurderes. Vi fikk også innspill på å bruke endringen og eller den brå reduksjonen av kraftflyten.

Dersom nettselskapet ikke kan starte feilrettingen med ugrunnet opphold på grunn av ekstremvær som fører til stengte veier, ras eller rasfare bør ikke selskapet ilegges KILE-ansvar. Det samme må gjelde dersom det på grunn av uvær ikke er mulig å skaffe båtskyss til øyer vi forsyner. En grei måleparameter her er når Redningskøyta nekter å føre mannskaper til feil-stedet. I begge de ovennevnte tilfellene snakker vi om montørenes sikkerhet.

Unntaksbestemmelsene i forskriften kan med fordel benyttes der det åpenbart er urimelig at berørt konsesjonær blir påført et KILE-ansvar han ikke kan gardere seg mot. «Berørt konsesjonær er ansvarlig konsesjonær dersom andre konsesjonærer ikke erkjenner å være ansvarlig, med mindre Reguleringsmyndigheten for energi avgjør noe annet» Forskrift om leveringskvalitet §2A-3.

I tilfeller der systemansvarlig gjør feil

I dag er det slik at berørt konsesjonær blir ansvarlig konsesjonær dersom systemansvarlig gjør en feil som fører til utkobling av sluttbrukere. Dette kan f.eks. være dersom systemansvarlig er ansvarlig for at det oppstår overlast på komponent og vernene kobler ut korrekt. RME har fått to slike saker til behandling de siste ti årene. Er det flere slike tilfeller vi ikke har fått inn som en uenighetssak? Hvor ofte oppstår slike situasjoner?

Det bør bli vanskeligere for Statnett å slippe unna KILE ansvaret ved å dekke seg bak at de er systemansvarlig. Dette gjelder da saker der Statnett er skyld i utfallet. Et selskap har hatt to tilfeller, der datafeil i Fosweb slo ut regionalnettet, Statnett hevdet de var systemansvarlig i denne saken og ville ikke kompensere for KILE-utfallet selv om feilen lå hos Statnett.

Et annet selskap har hatt to klagesaker. Det har vært flere saker med produsenter som har hatt utfall, som forårsaket KILE- kostnader i det underliggende nettet, som da ikke dekkes da de ikke har inntektsramme. Dette bør vurderes endret.

Vi stiller gjerne opp i et møte for å utdype saken.

Med hilsen

Distriktsenergi

Knut Lockert

Daglig leder

Energi Norge

Kristin H. Lind

Direktør nett og kraftsystem